

Andrej Pirnat, Franjo Ravnikar, France Schollmayer, dr. Fr. Sterger, Matej Žvanut, Peter Urh; namestniki: Andrej Jeglič, Šimen Obilčnik, Miha Starè, Jurij Tutek. Pregledovalci računov: Andrej Kremžar, Jan. Več, Hugon Turak; namestnika: Janez Fabijan, Fr. Potočnik. — H koncu obljubi dr. Costa, kateri se je bil zaradi prevelikih drugih opravkov že prej odpovedal podpredsedništvu, banki še dalje svojo pomoč, kedarkoli je bo potrebovala, — obljuba, katero sprejme zbor z velikim veseljem. — Vladni komisar pri zboru je bil gosp. Fr. Paller, c. k. namestnike svetovalce, zapisnikar gosp. dr. Munda. — Zbor se je po tem razšel z nado boljše prihodnosti. To smo posneli iz „Slovenca“ v Ljubljani; pristavljamo še, da so se odpravile podružnice na Dunaji, v Peštu in Pragi, ki so največ primanjkljaja krive, ter bodo v teh mestih le agenture, ki dobivajo le provizije. Podružnica v Trstu pa, ki je v prav dobrih rokah, ostane.

Gospodarske skušnje.

Kedar se tèle odstavlja, je neumno ravnanje, če se pusti starki spred oči gnati, kajti skušnja uči, da krava teden do 14 dni potem rada ne je in tudi mleka le malo ali pa nič ne da. Od tega pa prihaja slabost na životu, vnetje vimena itd. — Kako tedaj storiti? Kdor le more, naj kravo dene v drug hlev in jej 3 dni dobro polaga; kdor pa le eden sam hlev ima, naj kravo v stran postavi, v jaslji ji pa dobre krme pripravi, potem krava popolnoma na tèle pozabi.

Kudeča deteljca, ki se v ajdo, najbolj pa v repo seje, preden se odnaša za svinje, je prekoristna klaja za govedo, ker govejega živinčeta nikdar ne napne. V veliko korist služi tudi bučelarjem, ker daje bučelicam obilne hrane. Skrbeti je toraj že zdaj pri setvi, da se dovolj semena dobi in sploh bi bilo želeto, da se bolj v našem kmetijstvu udomači. J. F.

Še enkrat zapriseženi vinski mešetariji. Na vprašanje deželne vlade: ali bi se v pospeh ložje in boljše vinske prodaje po važnejših vinskih krajih za poskušnjo postavili zapriseženi vinski mešetariji, pritrčila je temu trgovinska in obrtnijska kamora v Gradci v seji dne 5. marcija t. l. Vinorejcem bi pa bilo na prosto voljo dano, ali želijo posredovanja po mešetarijih ali ne. Kot mesta za mešetarje so se predložile: Maribor, Ptuj, Radgona, Ljutomer, Ormuž, Brežce, itd. — Bolj ko o tej stvari premišljujemo, bolj se nam tudi — nepraktična dozdeva. Dvomiti namreč ni, da bi se mnogo kupcev iz tujih krajev obračalo do mešetarjev. Ti bodo nasvetovali posestnike, katere imajo vpisane. Kdo daje poroštvo, da ne bodo ravno večji in premožniši vinorejci

tudi pri mešetarijih v prvi vrsti? Manjši vinorejci se ne morejo z unimi meriti in siliti naprej. Če bi pa vendar skušali po tem potu svojemu pridelku veljave pridobiti, bo moral mešetar naravnoč pisarnico z uradniki imeti, kar stane veliko stroškov. Kdo jih bo trpel? Le vpisani vinorejci, ki dobodo s tem nov davek.

Nova telegrafska napeljava. Graška trgovinska in obrtnijska kamora priporoča pri ministerstvu trgovine napeljavo telegrafa iz Celja čez Žalec, Vransko in Podpeč v Ljubljano, in od sv. Lenarta v Sl. gor. do južne železnice.

Dopisi.

Stročjaves pri Ljutomeru 24. dne maja 1874. (Požarna nesreča — mili klic na pomoč.) Komaj je potihnil glas o budem mrazu i poškodovanju Mure v našem okraju, se privali nova nesreča. Na binkoštni praznik popoldne 3 $\frac{1}{2}$ ure nastane v dvorišču J. Pucanja — ogenj, in tako rekoč v jednom hipu pogorela so — razun jednega skednja — 6 kmetom in želarju razun maledga zidovja vsa njih poslopja, ki so žalibog bila slamo pokrita in po slabem zavarovana — do tal. Uničil je ogenj ljudem tudi mnogo obleke in živeža ter po takem prebivalce v malem trenutku na beraško palico spravil.

Samo po vrh cenjena škoda znaša

od poslopij	5300 gld.
od živeža in obleke	4011 „

vkupaj 9311 gld.

Več gospodarjev je bilo na polji ogledavat od mraza poškodovanega rastlinstva, zaradi tega je tudi požar iz začetka skoro brez vsega napotka razsajal. Kakor blisk prihiteli so ljutomerski gasilci z dvema brizgalnicama; podpirali so jih tudi cvenjski možje s svojo brizgalnico, ter zedinjenimi močmi ogenj na toliko ustavili, da ni pri vetru vsa ves pogorela.

Hvala Bogu, da se ta nesreča ni ponoči pripetila, kder bi še lahko bilo kakovega človeka ali živino poškodovalo ali usmrtilo! V imenu vseh poškodovanih izrekam prisrčno hvalo za krepko branenje ter še posebno hvaležno omenjam hrabro delovanje gasilnega društva v Ljutomeru, ostalih ljutomerskih gospodov in c. kr. žandarmrije za njih skrbno uredovanje in pomoč pri ovej nesreči. —

Slavno uredništvo „Slov. Gospodarja“ pa prosim, da bi blagovolilo milodarne prineske za „pogorele Stročjanje“ nabirati in na podpisano županstvo poslati.

Občina Stročjaves. Marko Novak, župan.

Pristavek vredništva. Iz srca radi to storimo, ter prosimo blagodušne prijatelje, naj bla-

govolé nesrečnim rojakom na pomoč priteči. Nagla pomoč bo dvojna pomoč!

Iz Konjic 1. junija. (Zbor kat. pol. društva.) Kakor katoliške nevine poročajo, so verni katoličani po širokem svetu dné 13. majnika t. l. 83. rojstni den svetega Očeta Pija IX. prav slovesno obhajali. Še bolj slovesno pa nameravajo praznovati 21. den meseca junija, ker bo ta dan dopolnjenih 28 let, odkar sv. Oče Pij IX. papeževo trojno krono na glavi nosijo. Ker se bode gotovo tudi po slovenskih cerkvah in društvih ta dan praznično obhajal*) je g. zapisovalec našega društva pri večerašnjem zboru vse društvenike prijazno povabil, se vsaj cerkvene slovesnosti tistega dné v obilnem številu udeležiti, ker naše društvo sedaj nima pripravnega prostora, kamor bi zamoglo v ta namen slovesni zbor sklicati. Povedal je dalje zbranim društvenikom le nekoliko iz življenja sedanjega sv. Očeta in jim je razložil, zakaj da smo sedaj posebej dolžni ljubezen do sv. Očeta pred svetom očitno skazovati? Zato namreč, ker je sinovska ljubezen do sv. Očeta znamenje izvoljenja, jasno znamenje pravega katoličana. In takošne skazovati se imajo pred vsem udje kat. političnih društev. Zbrani so na koncu govora iz dna svojih sre zaklicali trikrat: „Ziveli sv. Oče!“ Na-to stopi na oder nekdanji zapisovalec slovenograškega kat. pol. društva č. g. Fr. Sm. V gladki besedi pozdravi naše društvo, kateremu je že dalj časa pripisan, brez da bi se bil zamogel njegovih zborov udeleževati. Poudarja potem važnost takošnih društev, ter vse društvenike vabi, se zborov prav marljivo udeleževati. V daljšem govoru razlaga, kako strašne zmote da se dendenes po svetu, tudi po slovenskem, trosijo, kako da so nekteri, ki se učene imenujejo, začeli tajiti Boga, neumerjočnost duše in sploh vse resnice naše sv. kat. vere. V kratkih pa prav jedernatih stavkih je pokazal, kam bi svet prišel, ako bi se ljudje teh brezbožnih naukov poprijeli, katerih se mora vsak varovati. Govor je bil z občno pohvalo sprejet. — Poslednjic smo o tatovih eno spregovorili. Ker se število te vrste potepuhov v novejšem času tako množi, da je posestnike le kar groza pred njimi, se je po daljšem razgovoru soglasno sklenola prošnja do sl. dež. odbora, „naj on sam v tem pomaga in vlado priganja, da kaj stori“, kakor mu je štajerski deželni zbor v poslednji seji dne 16. jan. t. l. naročil. Ker so dež. odboru, kakor vladi po sedanjih postavah večidel roke zvezane, se društvo drzne sl. dež. odboru za silo dva pripomočka priporočevati: naj se večkrat napravljajo patrole po vsej deželi, ki so se skoraj celó opustile, ter naj sodniki tatovom več postov nalagajo, ker se sedaj potepuhi ječ skoro nič več ne bojé. Temu pristavlja društvo prošnjo, da bi se prihodnjemu dež. zboru predložila postava, po

kateri bi se sedanja pravica, da se vsak berač alj potepuh sme ženiti, času primerno omejila.

C. k. vlado je zastopal pri večerašnjem zboru bl. g. grof Pacé, c. k. komisar iz Celja. Skazoval je pri dolgih razgovorih toliko hvalevredne potrepljivosti, kakor njegova predhodnika, c. k. komisarja, Dr. Wagner in Kankowsky.

Prihodnji zbor se snide v god sv. Mohora, dne 12. julija. Prošnjo za spremembo srenjske postave v smisl g. Hermanovih načel so poslali dež. odboru posestniki nekdanj samostalne srenje „Konjiška ves.“

Iz Slatine. (Poštena kršanska krčmarica.) Dne 28. maja smo materi zemlji izročili truplo pokojne ženke Žumerjeve, poštene kršanske oštariče. Po svojem lepem vedenji si je rajnka občno spoštovanje pridobila. Ni pustila v svoji hiši grdo klatati, ni trpela vlačug in nemarnežev, kakor se to po krčmah rado godi. Ob času božje službe po nedeljah in praznikih ni dala natakati in proti 10. uri po noči je skušala vselej iz lepa goste odpraviti. Pijanin ni dajala več pijače; in kar pijačo samo zadeva, se pri njej nikdar ni točila godlja ali spačeno vino, ampak čista vinska kapljica. — Sama je pripovedovala, kaj da je pri oštarijskih prepirih prestala, kolikokrat gostom življenje rešila. Kadar so se vojaki skavsali in so celó možaki iz strahú pobegnili, je pogumna kršanska žena razkačnim sablje z rok izvila ter jih skrila, in še le potem, ko so se bolj mirni odpravili, orožje jim povrnila. Umora pri njeni hiši ni bilo, ker je vsak hujski prepir z nevarnostjo svojega življenja zadušila. — Strah Božji, ki je izvir vse modrosti, je blago ženko navdajal in osrčeval, ter je bila kot krčmarica prava dobrotnica bližnjemu, vredna da se njeni spomin hvaležno ohrani in drugim v lep izgled služi.

Iz Kamce pri Mariboru. Verno naše ljudstvo ne bo pozabilo dné 31. maja, ko smo dobili nov Marijin tron, kterege je prav okusno napravil naš domači umetnik, g. Juri Čuček, pozlatar v Mariboru, po rodu in duhu Slovenec poštenega značaja. Umetno delo ga priporoča vsakemu, kdor želi kaj dostojnega, okusnega in trpežnega v cerkvi omisliti. Ko so se začeli popoldan možnarji glasiti, ki se tukaj več let niso slišali, ker se je „strah“ take „potrate“ silno bal, je prihajalo ljudstvo od vseh krajev v Kamco. Ovenčaninim deklotom so pomagali tudi mladenči tron nositi iz Maribora, kder je bil s podobo Matere Božje vred blagoslovljen. *) Na obrazih se je nazočim brala radost in veselje nad ginljivo svečanostjo. Ko je velika množica — bilo je 3—4 tisoč ljudi — v cerkev dospela, je bil svečanosti primeren nagovor. Toliko ljudi in tako veselega

*) Tej slovesnosti primerna pesem č. g. J. Virka se nahaja v „Zg. Danici“ meseca jul. 1872. Treba je le število „šesti“ v „osmi“ spremeniti.

duhá že Kamca dolgo dolgo let ni videla. Dodevalo se nam je, da je ta dan napočila mila zora boljše bodočnosti, katero je dozdej toliko let mračil „kamški strah“.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. V okrožnici do deželnih predsednikov ukazal je minister notranjih zadev, da se vse potrebno pripravi za deželne zборе, ki se meseca septembra na delovanje skličejo.

Zadnjič smo poročali zastran posveta dalmatinskih drž. poslancev s hrvatskimi prvaki gledé združenja Dalmacije s Hrvatsko, kamor po svojim zgodovinskem pravu spada. Slovanske moči se pa Magjari bojé kot peklenščak križa. Brž sta toraj uradna lista: (magj.) nemška „Reform“ in „Pest Lloyd“ poplašila magjarske politikarje, češ, da se v Zagrebu kuje neka zarotba, kterej stojita na čelu škof Strossmajer in ban Mažuranič, in ktere namen je, po združenju Dalmacije s Hrvaškim in slovenskih pokrajin s trojedno kraljevino napraviti jugoslovansko skupino dežel. Uradna „Agrarier Ztg.“ je stopila temu nasproti in izjave v „Reformi“ imenovala „hudobno in neumno izmišljeno laž od konca do kraja.“ — „Obzor“ pa ravno stvari ne taji, ampak Magjarom hude brije zarad njih strasti proti Slovanom. Tudi „Vild.“, ki je prvi to poročal, kar se dalmatinskega vprašanja tiče, ostane pri svojem in pravi, da se bodo ob svojem času te razprave objavile. — Mi rečemo le toliko, da važni zgodovinski dogodki vselej svojo senco raztezajo z bodočnosti v sedanost.

Na Českem napravilo je dné 1. jun. kat. pol. društvo sijajin zbor v Winterbergu. Predsedoval je knez Jurij Lobkovic. Razun odličnih katol. in narodnih žlahtnikov bilo je blizo 1000 kat. mož duhovskega in svetnega stanú zbranih. Lep izgled za nas — zbegane, plašljive Slovence!

Vnanji svet. V Berlinu na Nemškem umrl je dné 26. maja za plućnico Herm. žl. Malinkrodt, dika nemških katoličanov in prebrisan voditelj kat. stranke v drž. in dež. zboru. Bil je neustrašen borilec za pravico in svobodo kat. cerkve proti krutemu nasilstvu Bismarkovemu in nja pritlikovcev. Pri vseh katoličanih vzbudila je nenadna smrt pristréno sočutje, pri avstrijskih liberalcih pa škodoželjnost in roganje. „Nar.“ postavim imenuje blagega moža „fanatkarja“, dasi mu nehoté priznati mora „nemali talent, kterege po navadi klerikalcem menjka“. Oj, radikalni Jurček, kakošen „talent“ si vendar ti!

Za poduk in kratek čas.

V zadevi Slomšekovega spominka.

Skoro bo 10 let, kar so se začeli darovi za Slomšekov spominek nabirati, pa nikjer ni

ne duha ne sluha, da bi se blagi namen uresničil. Leta 1872 je „Gospodar“ o tej stvari spregovoril, in oglasili so se rojaki pokojnega Slomšeka, vrli Ponikljani, s ponudbo, da bi se v nja rojstnem kraju spominek postavil. Izvedli smo tačas, da znaša fond kakih 5000 gld., ki so v mariborski hranilnici. Kakor čujemo, se je lani denar pri mariborski eskomptni banki na obresti vložil. Eskomptna banka sicer za 1 procent več plačuje, ali pri sedanjem denarnem stanju ne dajejo eskomptne banke dovoljnega porošstva. Ko bi se bil postavni odbor o tem vprašal, bi bil brez dvoma odločil, da naj denar, ako se še v stavljenje spominka porabiti ne more, rajši v hranilnici ostane.

Toda vprašanje zastran večega ali manjšega porošstva ni uzrok, da to stvar zdaj zopet sprožimo; povod temu daje nam stanje mariborske čitalnice, čije predsedništvo si je v tej zadevi pravice prisvajalo, ktere mu ne pripadajo. Čujemo namreč, da šteje čitalnica le še kakih 15 udov! Pri tem pičlem številu se držati dolgo ne more. V §. 14. čitalničnih pravil je pa določba, da — če društvo preneha, — pripada nja „imetek jugoslovanski akademiji v Zagrebu.“

Skrajni čas je torej stvar do gotovosti spraviti in določiti, kdo da ima pravico razpolagati z denarjem za Slomšekov spominek. Še lani, ko je šlo za to, da škofijstvo zopet enega v odbor za Sl. spominek voli, se je čitalnično predsedništvo prosilo, da naj blagovoli v pregled poslati osnovo odborovo, ki mora med listinami čitalnice biti. Zgodilo se to ni, češ, da koncepta najti ni. Izvoljen pa je bil preč. g. župnik in kanonik M. Glaser. — Načrta odborove osnove nam ni treba, ker je v škofijski pisarnici vsa korespondencija v tej zadevi shranjena. Vsled teh oficielnih pisem stoji stvar tako-le:

1. V svoji vlogi od dné 1. okt. 1865, podpisanej po g. dru. Srncu, kot predsedniku čitalnice, in g. J. Sumanu, kot tajniku, prosi čitalnični odbor kn. šk. konsistorij, da naj blagovoli izmed duhovenstva voliti dva odbornika v komité za Slomšekov spominek. To se zgodi. — Da svet vidi, kakošen duh da je tačas še navdajal naše „narodnjake“, naj posnamemo naslednje stavke z omenjene vloge. „Dobro vemo“ — tako se bere v vlogi, — „da se tiče ta zadeva viših krogov memo našega, in da so naše moči preslabe, doseči zaželeni namen brez sodelovanja drugih. Zlasti naša sveta cerkev slavi Slomšeka kot uzornega škofa, kot osnovevalca mnogo blagih kršanskih društev in drugih imenitnih cerkvenih naprav... Upajé, da se nam spolni ta prošnja in želja, sklenol je odbor našega društva, da ponižno povabi slavni konzistorij, da bi izbral dva odbornika, ki bi z dvema odbornikom našega društva in z našim začasnim prvosednikom vred osnovali komité itd.“

2. V drugi prošnji od dné 25. okt. 1865, podpisanej od dra. Srnce in dra. Ulage, ki je bil